

NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT (NVE) REGION NORD
Postboks 394
8505 NARVIK

Deres ref:
Vår ref: 2015/009124
Dato: 27.01.2015
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Uttalelse vedrørende søknad om tillatelse til å bygge Tverrelva kraftverk

Det vises til søknad om tillatelse til bygging av kraftverk i Tverrelva, Berg kommune. Det er Bekk og Strøm AS som søker til NVE. Frist for uttalelse er 2.mars 2015. Fokus for Mattilsynet vil være om vannverk i området vil påvirkes ved bygging av kraftverk.

Det vises til forskrift av 04.12.2001 om vannforsyning og drikkevann § 1:

Denne forskriften har som formål å sikre forsyning av drikkevann i tilfredsstillende mengde og av tilfredsstillende kvalitet, herunder å sikre at drikkevannet ikke inneholder helseskadelig forurensing av noe slag og for øvrig er helsemessig betryggende.

Samt § 2, første ledd:

Forskriften omfatter alt drikkevann uavhengig av dets opprinnelse, og uavhengig av om det leveres forbruker gjennom distribusjonsnett, fra tankvogn eller tankskip, i flasker eller annen emballasje. Forskriften omfatter videre ethvert vannforsyningssystem og internt fordelingsnett som skal levere drikkevann, og ethvert forhold som kan medføre forurensing av råvann og drikkevann i vannforsyningssystem eller internt fordelingsnett.

Samt § 4, første ledd:

Det er forbudt å forurense vannforsyningssystem og internt fordelingsnett dersom dette kan medføre fare for forurensing av drikkevannet.

Tverrelva kraftverk vil, etter at det er ferdig bygd, forsyne ca. 260 husstander.

Det er planlagt at inntaksdammen skal ligge på kote 285. Det er videre planlagt at kraftstasjonen skal ligge på kote 120. Kraftverket vil dermed utnytte et fall på 165 meter.

Nedenfor planlagt kraftstasjon ligger Brattbakken og Straumsbotn. Dette er et område, der det ligger 8 husstander, ett forsamlingshus og 3 fritidshus. Disse husstandene får vann fra Brattbakken vannverk, som er et privat vannverk. Vannverket har drikkevannsinntak i Tverrelva, nedenfor kraftstasjonen på kote 112-115.

Mattilsynet har ikke tidligere vært på Brattbakken vannverk. Generelt sett kan vanninntak fra elv være en dårlig kilde, da det kan være vanskelig å sikre vannuttaket fra ytre påvirkninger. 26.januar 2015 var Mattilsynet i kontakt med vannverket, ved Arvid Heiberg. Det ble opplyst om at vanninntak består av en kum i elva. Det er ingen rensing av vannet. Det opplyses om at elven tørker ut i perioder.

Kraftverket planlegger å bygge inntaksdammen på kote 285. Dammen blir en betongdam – 2.5 meter høy og 30 meter lang. Det er ikke planlagt anleggsvei opp til dammen. Alt utstyr vil fraktes med helikopter.

Mattilsynet forventer at elven en periode vil skifte «karakter», ved bygging av dammen. Det vil bli mye slam, og kvaliteten på vannet vil bli dårligere. Dette vil føre til at vannkvaliteten til Brattbakken vannverk vil forringes, selv om forurensinger vil uttynnes en del i elven. Ved bygging av dammen er det naturlig at det vil bli trafikk av anleggsfolk, bruk av anleggsmaskiner, sprengningsarbeid med mer.

Rørgatens trasè legges på nordøstlig del av elva. Total lengde vil være 790 meter, med bredde på 20 meter. Det påregnes en del sprengningsarbeid i øvre del, på grunn av bart fjell.

Faglitteratur beskriver at det som skjer i nedslagsfeltet får betydning for vannkvaliteten. For et vannverk er det alltid viktig at nedslagsfeltet er så uberørt som mulig, og at det er minst mulig aktivitet i området.

Byggingen av kraftstasjonen vil skje ganske nærme ovenfor vanninntaket til vannverket (Kraftstasjon på kote 120, vanninntak på kote 112-115). Det vil bli en del aktivitet ved byggingen. Det er naturlig at det vil bli noen anleggsmaskiner, samt en del anleggsfolk. Det er ikke unaturlig at det vil skje sprengningsarbeid også. Alt dette vil føre til slamutvikling og forandring av vannkvaliteten. Det vil også være fare for oljeutslipp.

Kraftstasjonen bygges på et armert fundament i betong på løsmasser, med en grunnflate på 105 kvadratmeter.

Mattilsynet vurderer det som helt usannsynlig at Brattbakken vannverk kan forsyne drikkevann av tilfredsstillende kvalitet i denne perioden. Det finnes muligheter for rensing av drikkevannet. Det vil i så fall bli et omfattende renseanlegg i 7-sifret beløp, og dette vil antageligvis være urealistisk.

Etter at byggingen av inntaksdammen og kraftstasjonen er ferdig, så vil det kunne gå en god stund, muligens år før elven stabiliserer seg igjen, og vannkvaliteten blir lik som den var før byggingen.

Mattilsynet kan ikke gi sin tilslutning til at Brattbakken vannverk får sin vannforsyning ødelagt. Før byggingen starter må det være gjort tiltak slik at Brattbakken vannverk kan levere drikkevann av samme kvalitet som det er i dag. Dette er noe som må planlegges i god tid før utbyggingen skjer.

Det skal bygges en skogsbilvei (ca. 450 meter) med avkjørsel fra FV862. Det må bygges en bro over Krokelva. Byggingen av denne veien kan også medføre forurensinger til elven.

For å få en mest realistisk oversikt over området bør Mattilsynet ta en felles befarings med NVE, Brattbakken vannverk og Bekk og Strøm AS.

Konklusjon

Mattilsynet har innsigelsesmyndighet, og kan bruke denne retten. Vi ønsker i første omgang å gå i dialog, for å se om det finnes løsninger, slik at vannforsyningen kan sikres for Brattbakken vannverk. Bekk og Strøm AS må legge fram planer for å sikre vannforsyningen til Brattbakken vannverk, før Mattilsynet kan godta at kraftverket bygges. I byggeperioden anser Mattilsynet at det er urealistisk at Brattbakken vannverk kan forsyne vann av samme kvalitet som i dag.

Med hilsen

Hilde Haug
distriktssjef

Kopi: Brattbakken vannverk, ved Dag Harald Olsen, Hamn, 9385 HAMN

